ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ОТЕЦ ПАИСИЙ”- СИЛИСТРА
ул. “Д-р Петър Вичев” №1; тел: 086/820 553; e-mail: info-1900511@edu.mon.bg; https://paisii.oisy.org

КРИТЕРИИ
ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА УСТНИ И ПИСМЕНИ ИЗПИТВАНИЯ
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
В ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП

I. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА УСТНИ ИЗПИТВАНИЯ.

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ОЦЕНКА	КОМПЕТЕНТНОСТИ
Отличен	- задълбочени знания за лингвистичните понятия и закономерности; - задълбочени познания в областта на фонетичния, морфемния, морфологичния, синтактичния, правописния и правоговорния анализ във връзка с изучавания учебен материал; - практическа ориентация на езиковите знания; - умения за лингвистичен анализ и за обяснение на езиковите структури; - умения за работа с таблици, схеми, диаграми; - комуникативноречева компетентност; - системност в подготовката.
Много добър	- допуснати незначителни неточности или несъществени отклонения при обяснението на езиковите факти във връзка с изучавания учебен материал; - липса на изчерпателност в отговора, доказателствата или изводите; - несъществени езикови пропуски.
Добър	- непълнота на езиковите знания във връзка с изучавания учебен материал; - недостатъчно убедително построяване на отговора; недостатъчно приведени доказателства; - неточно опериране с езиковите понятия и категории; - неспазване на езиковите норми; недостатъчна изразителност на речта;

Среден	**-**съществени празноти в знанията за езика и изучавания учебен материал - сериозна непоследователност в логиката на отговора; **-** ограничено прилагане на знания или езикова терминология; **-** несамостоятелност на позициите, несигурност в крайните изводи; **-** важни неточности от лексикален, граматичен и друг характер в речта на ученика.
Слаб	**-** явна езикова некомпетентност и непознаване на изучавания учебен материал; **-** неспособност да се построи логичен отговор; **-** груби нарушения на нормите за правилна устна реч.

ЛИТЕРАТУРА

ОЦЕНКА	КОМПЕТЕНТНОСТИ
Отличен	**-** задълбочено познаване на художествения текст, културните, литературните, езиковите или историческите факти **-** системни знания във връзка с изучавания учебен материал; **-** широка езикова, литературна или историческа култура **-** мирогледна широта и верен естетически подход към третираните литературни и други факти; **-** разпознаване на литературните фигурии тропи и художествената им роля в конкретния текст; **-** умение да построява логично и последователно отговора си, проявена лична позиция, самостоятелност, лексикална и граматическа култура на речта; **-** демонстрирана убедителност, изразителност и възможност за лично интерпретиране на художествения текст.
Много добър	**-** допуснати незначителни неточности или несъществени отклонения при обяснението на литературните, културните или историческите факти във връзка с изучавания учебен материал; - липса на изчерпателност в отговора, доказателствата или изводите; - несъществени композиционни пропуски в отговора
Добър	**-** непълнота на литературните или историческите

	знания във връзка с изучавания учебен материал; - недостатъчно убедително построяване на отговора; - недостатъчно приведени доказателства; - неточно опериране с езиковите или литературно-теоретичните понятия и категории; - неспазване на езиковите норми; - недостатъчна изразителност на речта.
Среден	- съществени празноти в знанията за художествения текст, литературните и историческите факти във връзка с изучавания учебен материал; - сериозна непоследователност в логиката на отговора; - ограничено прилагане на литературно-теоретическите знания или терминология; - несамостоятелност на позициите, несигурност в крайните изводи; - важни неточности от лексикален, граматичен и друг характер в речта на ученика; - неувереност и празноти при изпълнено наизуст стихотворение;
Слаб	- определено непознаване на литературните, културните, - историческите и други факти във връзка с изучавания учебен материал; - неспособност да се построи логичен отговор; - езикова некомпетентност; - груби нарушения на нормите за правилна устна реч.

II. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПИСМЕНИ ИЗПИТВАНИЯ.

1. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪЧИНЕНИЕ ПО ВЪОБРАЖЕНИЕ

1. Изграждане на сюжетна линия.
2. Постигане на стройна композиция.
3. Изграждане на образите на героите и взаимоотношенията между тях. Изразяване на отношение към описваната случка чрез представяне чувствата на героите.
4. Използване на адекватни изразни средства и художествени похвати.
5. Спазване на граматичната, на правописната и на пунктуационната норма.
6. Графично оформление на ученическия текст.

Оценява се с 0 точки и в случаите, когато ученикът е:

Предал празен лист. Написал текст, който няма пряко отношение към посочената задача.
Писал нечетливо до степен на неразбираемост.

2. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТРАНСФОРМИРАЩ ПРЕРАЗКАЗ

1. Предаване на съдържанието на художествения текст.
2. Изпълнение на дидактическата задача.

3. Изграждане на микротекстове с коментарен характер .
4. Преобразуване на пряката реч в непряка.
5. Използване на основното глаголно време.
6. Спазване на граматичната, правописната и пунктуационната норма.
7. Лексикална култура.
8. Графично оформяне на преразказа.

Оценява се с 0 точки и в случаите, когато ученикът е:
Предал празен лист. Написал текст, който няма пряко отношение към посочената задача.
Писал нечетливо до степен на неразбираемост.

3. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СБИТ ПРЕРАЗКАЗ

1. Умения за създаване на текст съобразно особеностите на сбит преразказ.

- Вярно, точно и сбито (редуцирано) предаване на съдържанието в съответствие с оригиналния текст
- Предаване на съдържанието без включване на извънсюжетни елементи от оригиналния текст (описания, разсъждения и др.)
- Предаване на съдържанието без пропускане и/или разместване на епизоди, важни за развитието на действието.

2. Умения за езиково оформяне на ученическия текст.

- Правописни умения
- Пунктуационни умения (при еднородни части, при обособени части, при вметнати думи и изрази, при различните видове сложни изречения)
- Синтактична и смислова правилност на изреченията
- Правилно и последователно преобразуване на пряка реч в непряка и/или в полупряка реч
- Точна и последователна употреба на системата от глаголни времена и наклонения с основно глаголно време, подходящо за сбит преразказ
- Точна и уместна употреба на думи и изрази с пряко и с преносно значение.

3. Умения за графично оформяне на ученическия текст.

- Графично откроряване на абзаците
- Ясно отделяне на думите и правилно пренасяне на нов ред.

Оценява се с 0 точки и в случаите, когато ученикът е:
Предал празен лист. Написал текст, който няма пряко отношение към посочената задача.
Писал нечетливо до степен на неразбираемост.

4. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪЧИНЕНИЕ ОПИСАНИЕ

1. Последователно и пълно представяне на характерните признаци на описвания обект. Изразяване на отношение към предмета на описанието с подходящи езикови средства.
2. Постигане на стройна композиция на съчинението.
3. Използване на адекватни изразни средства и художествени похвати.
4. Спазване на граматичната, на правописната и на пунктуационната норма.
5. Графично оформление на ученическия текст.

Оценява се с 0 точки и в случаите, когато ученикът е:
Предал празен лист. Написал текст, който няма пряко отношение към посочената задача.
Писал нечетливо до степен на неразбираемост.

5. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ОТГОВОР НА ЛИТЕРАТУРЕН ВЪПРОС

1. Умения за създаване на текст съобразно особеностите на отговор на литературен въпрос.

- Отчетливо (ясно) заявена теза
- Теза, адекватна на зададения въпрос
- Логическо извеждане на подтези (ако зададеният въпрос предполага повече от една теза)
- Целенасочено и задълбочено аргументиране на тезата/ на всяка подтеза
- Точно и адекватно позоваване на литературния текст (цитати, преразказ с функция на илюстрация на аргумент)

2. Умения за разсъждаване върху текстовите структури и върху структурните елементи на художествения текст с цел аргументиране на заявената теза (напр. *сюжет/фабула; композиция; художествен образ; герой; художествен детайл; пейзаж и др.).*

3. Умения за разсъждаване върху ролята на тропите и фигурите на езика в художествения текст съобразно тезата.

4. Умения за композиране и структуриране на ученическия текст.

- Обособяване на композиционните елементи на ученическия текст (увод, теза, аргументативна част, заключение) и тяхната адекватност на зададения въпрос
- Смислово обвързване на композиционните елементи на ученическия текст
- Смислово обвързване на структурните елементи на ученическия текст

5. Умения за езиково оформяне на ученическия текст.

- Правописни умения
- Пунктуационни умения (при еднородни части, при обособени части, при вметнати думи и изрази, при различните видове сложни изречения, при цитиране)
- Синтактична и смислова правилност на изреченията
- Правилно и последователно преобразуване на пряка реч в непряка и/или в полупряка реч
- Точна и последователна употреба на системата от глаголни времена и наклонения с основно глаголно време – сегашно
- Точна и уместна употреба на думи и изрази с пряко и с преносно значение; на термини

6. Умения за графично оформяне на ученическия текст.

- Графично откроyване на абзаците
- Ясно отделяне на думите и правилно пренасяне на нов ред

Оценява се с 0 точки и в случаите, когато ученикът е:

Предал празен лист. Написал текст, който няма пряко отношение към посочената задача.
Писал нечетливо до степен на неразбираемост.